

Nr 391.

Av herrar **Ericson** i Funäsdalen och **Johansson** i Sollefteå, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 261, med förslag till lag om ändrad lydelse av § 28, § 29 mom. 1 och § 42 i förordningen om kommunalstyrelse på landet den 21 mars 1862, till lag om ändrad lydelse av §§ 21, 22 och 31 i förordningen om kommunalstyrelse i stad den 21 mars 1862 samt lag om ändrad lydelse av § 2 mom. 6 och 7 samt §§ 3 och 16 i förordningen om landsting den 21 mars 1862 ävensom om upphävande av § 2 mom. 5 i sistnämnda förordning.

I proposition nr 261, vari påyrkas, att stadsfullmäktigevalen skolas på så sätt, att samtliga mandat på en gång förnyas, under det att förut en sådan förnyelse skett med halva antalet för varje gång, förekommer å sid. 27 följande motivering:

»Däremot framträda i städerna andra betänkligheter. Enär antalet fullmäktige är i förhållande till folkmängden relativt högt, i synnerhet i de mindre städerna, skulle valens förrättande på en gång för hela antalet komma att öka möjligheterna för smågrupper bland väljarna att göra sig gällande enligt det proportionella systemet. I en stad, som har 30 stadsfullmäktige, skulle en grupp eller ett kotteri, innehavande en 30-del av hela väljarkårens rösttal, äga möjlighet att insätta en representant, huru olämplig han än vore, under det att för närvarande det åtminstone fordras, att gruppen disponerar en 15-del av rösttalen, för att den skall kunna utöva sådan makt. Dessutom visar erfarenheten, att,

Bihang till riksdagens protokoll 1918. 4 saml. 170 häft. (Nr 391—393.) 1

på grund av vissa brister i den nu gällande proportionella metoden, vid starkare splittring inom ett parti ganska små minoriteter hava möjlighet att giva ett val en opåräknad utgång, och denna möjlighet ökas, ju större det antal platser är, som valet avser. En sådan oförmånlig inverkan av valens sammanförande kunde emellertid väsentligen förekommas dels genom sådana ändrade bestämmelser angående valkretsindelning, att även städer med mindre än 10,000 invånare må kunna indelas i valkretsar samt att varje krets får att utse högst t. ex. 15 fullmäktige, och dels genom nedsättning av antalet stadsfullmäktige i städer, som ej indelas i valkretsar.»

Den anordning, som med anledning av detta resonemang föreslås, nämligen uppdelning av städerna i valkretsar för val till stadsfullmäktige anse vi ej böra komma till stånd. Vi kunna nämligen ej gilla den motivering, som ovan anföres, utan finna det tvärtom överensstämmande med proportionalismens grundidé, att om möjligt även de minsta åsiktsriktningar få göra sig gällande, så fort dessa åsiktsriktningar omfattas av ett så stort antal valmän, att detta berättigar till erhållande av mandat vid den proportionella tilldelningen av platser. Däremot kan det från vår utgångspunkt ej möta något hinder, om någorlunda stora städer uppdelas i *valdistrikt*, så att rösterna få avgivas vid flera vallokaler.

Med hänvisning till ovanstående motivering och under förhoppning att utskottet utformar de bestämmelser, som eventuellt kunna bli behöfliga för åstadkommande av ett flertal vallokaler eller valdistrikt i medelstora och större städer, om dessa städer ej uppdelas i valkretsar, vilja vi alltså hemställa,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag i propositionen nr 261, evad däri föreslås uppdelning av stad vid stadsfullmäktigeval i valkretsar.

Stockholm den 25 april 1918.

Christian Ericson.

C. O. Johansson,
Sollefteå.
